

Technická inšpekcia

Číslo: 510-5,0/2002-Ko

Správa o činnosti Technickej inšpekcie za rok 2001

Materiál sa predkladá:

na základe príkazu č. 1/2002
ministra práce, sociálnych vecí
a rodiny Slovenskej republiky

Materiál predkladá:

Ing. Dušan Konický
riaditeľ Technickej inšpekcie

Materiál vypracovala:

Technická inšpekcia

Bratislava, apríl 2002

1. Identifikácia organizácie

Názov organizácie: Technická inšpekcia

Sídlo organizácie: Miletičova 5, 821 08 Bratislava

Rezort/zriaďovateľ: Zriaďovateľ Technickej inšpekcie bol od 1. 1. 1995 do 30. 6. 2000 Úrad bezpečnosti práce Slovenskej republiky. Funkciu zriaďovateľa Technickej inšpekcie vykonáva od 1. 7. 2000 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Kontakt:
tel.: 02/5069 2323
fax: 02/5069 2312
e-mail: tivr@tivr.sk

Riaditeľ: Ing. Dušan Konický

Členovia vedenia organizácie:

zástupca riaditeľa a technický riaditeľ: Ing. Rudolf Bilkovič
ekonomický riaditeľ: Ing. Jaroslava Hrivnáková

Ďalší vedúci zamestnanci:

Vedúci pracoviska TI Bratislava: Ing. Pavel Kopča
Vedúci pracoviska TI Banská Bystrica: Ing. Dušan Dolník
Vedúci pracoviska TI Košice: Ing. Peter Siegfried
Vedúci pracoviska TI Nitra: Ing. Dušan Perniš

Hlavné činnosti:

Technická inšpekcia je príspevková organizácia zriadená na posudzovanie bezpečnosti technických zariadení podľa § 7a zákona NR SR č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov a svojou činnosťou podporuje uskutočňovanie štátnej politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike. V zmysle tohto zákona Technická inšpekcia:

- a) podáva odborné a záväzné stanoviská o tom, či sú pri projektovaní, konštrukcii, výrobe, montáži, prevádzke, obsluhu, opravách, údržbe, odborných prehliadkach a odborných skúškach vyhradených technických zariadení splnené požiadavky bezpečnosti technických zariadení,
- b) vykonáva prehliadky, riadi a vyhodnocuje skúšky vyhradených technických zariadení,
- c) preveruje odbornú spôsobilosť podnikateľov na výrobu, montáž, opravy, údržbu, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení,
- d) preveruje odbornú spôsobilosť fyzických osôb na skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky, opravy alebo obsluhu vyhradených technických zariadení,
- e) osvedčuje, či technické zariadenia, materiál a dokumentácia stavieb, technických zariadení, technológií, prototypov strojov a zariadení spĺňajú požiadavky bezpečnosti technických zariadení.

Technická inšpekcia sa zároveň zameriava aj na ďalšie činnosti vyplývajúce z jej zriaďovacej listiny, ako je najmä šírenie informácií v oblasti bezpečnosti technických zariadení a stavieb, zabezpečovanie odborných posudkov, expertíz a prehliadok v oblasti bezpečnosti technických zariadení, strojov a stavieb a zabezpečovanie služieb akreditovaných a autorizovaných skúšobných laboratórií v prípadoch, že si to posúdenie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení od prípadu k prípadu bude vyžadovať.

Technická inšpekcia vykonáva činnosť akreditovaného inšpekčného orgánu a činnosť autorizovanej osoby SKTC-169 podľa nariadení vlády č. 391/1999 Z. z. pre stroje, 392/1999 Z. z. pre elektrické zariadenia, 393/1999 Z. z. pre plynové spotrebiče v znení neskorších prepisov a č. 513/2001 Z. z. pre jednoduché tlakové nádoby a 571/2001 Z. z. pre výťahy.

2. Poslanie a strednodobá vízia organizácie

Hlavným poslaním Technickej inšpekcie je podporovať ochranu života a zdravia človeka, ktorý narába s technickými zariadeniami. Technická inšpekcia vznikla a vykonáva svoju činnosť so zámerom podporovať presadzovanie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov a iných osôb a bezpečnosti majetku. Jej činnosť podporuje prevenciu možných škôd spôsobených zlyhaním technických zariadení. Tieto ciele zabezpečuje vykonávaním inšpekcie, a to najmä vykonávaním technických prehliadok a skúšok zariadení v procese ich návrhu a výroby pred uvedením do prevádzky. Pre vybrané skupiny vyhradených technických zariadení (zariadení s vysokou mierou ohrozenia definovaných vyhláškou č. 74/1996 Z. z. o vyhradených technických zariadeniach) vykonáva opakované úradné skúšky aj v stanovených intervaloch počas prevádzky. Zároveň vykonáva preverovanie odbornej spôsobilosti podnikateľov a fyzických osôb na činnosť na vyhradených technických zariadeniach, pretože skúsenosti ukázali, že zlyhania technických zariadení v prevádzke boli často spôsobované nekvalifikovanými zásahmi vlastných zamestnancov alebo zamestnancov dodávateľských organizácií.

Prínosom činnosti Technickej inšpekcie je najmä poskytovanie istoty budúcemu prevádzkovateľovi technických zariadení (najmä zamestnávateľovi, podnikateľským subjektom), v tom, že nimi preberané a do prevádzky uvádzané zariadenia sú v súlade s požiadavkami bezpečnosti technických zariadení. Vydaný dokument Technickej inšpekcie (tzv. odborné a záväzné stanovisko a osvedčenie resp. certifikát) preukazuje naplnenie niektorých povinností zamestnávateľa (prevádzkovateľa technického zariadenia) podľa zákona č. 330/1996 Z. z. o BOZP v znení neskorších predpisov. Zároveň úkony preverovania odbornej spôsobilosti dávajú istotu odberateľovi, že dodávateľská organizácia - podnikateľ, ktorý vyrába, montuje alebo vykonáva opravy a údržbu vyhradených technických zariadení, je kompetentná – to znamená, že má potrebné technické vybavenie, odborníkov a najmä že vie organizačne zabezpečiť dodávku tak, aby budúci používateľ alebo prevádzkovateľ technického zariadenia nemusel mať obavy, či zariadenie je bezpečné a zodpovedá stanoveným požiadavkám.

Technická inšpekcia je prvý slovenský akreditovaný inšpekčný orgán európskeho typu poskytujúci služby spoločnosti a zákazníkom.

Podstatou poskytovanej služby je získanie istoty výrobcu, dodávateľa alebo odberateľa technického zariadenia (zákazníka), že ním navrhnuté, skonštruované, vyrobené, predávané, odovzdávané, preberané, kupované alebo prevádzkované technické zariadenie alebo výrobok, prípadne činnosť (služba, servis) neohrozuje život alebo zdravie ľudí, materiálne hodnoty a život a zdravie hospodárskych zvierat, prípadne že vykonávaná činnosť je v súlade s deklarovateľnými postupmi a/alebo v súlade s požiadavkami na riadenie kvality.

Výhodou pre zákazníka (pridanou hodnotou služby) je istota, že stav technického zariadenia je v súlade s požiadavkami predpisov ustanovujúcich požiadavky bezpečnosti technických zariadení, a s požiadavkami, ktoré uvádza dodávateľ alebo ktoré si stanovil odberateľ. Znamená to, že v prípade uplatňovania si nároku odberateľa na náhradu škody alebo pri uplatňovaní si náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú chybným výrobkom, môže zákazník Technickej inšpekcie verejne vyhlásiť a preukázať splnenie požiadaviek v tejto oblasti dokumentom vydaným Technickou inšpekciou (odborným vyjadrením, odborným a záväzným stanoviskom, osvedčením alebo certifikátom).

Technická inšpekcia vykonáva činnosť so zámerom podporovať princípy slobodného pohybu tovaru a so zámerom podporovať bezpečnosť a kvalitu výrobkov a technických zariadení rovnako ako plnenie záväzkov zaistenia zdravia a bezpečnosti občanov a zamestnancov. Jedným z cieľov činnosti Technickej inšpekcie je uľahčiť odstraňovanie technických prekážok obchodu vo vzťahu k priemyselným výrobkom.

Technická inšpekcia podporuje opatrenia na udržanie preberania právnych predpisov EÚ najmä v oblasti normalizácie, metrológie, akreditácie, posudzovania zhody, trhového dohľadu, všeobecnej bezpečnosti výrobkov a zodpovednosti výrobcu za škodu spôsobenú chybným (vadným) výrobkom.

Vnútna činnosť Technickej inšpekcie je smerovaná na trvalé udržanie potrebnej kompetencie organizácie a nepretržité dodržiavanie požiadaviek EÚ na notifikované orgány. Je zameraná aj na spoluprácu a výmenu informácií medzi organizáciami vykonávajúcimi posudzovanie zhody s konečným cieľom zaviesť vzájomné uznávanie výsledkov posudzovania ako v regulovanej, tak aj v dobrovoľnej sfére.

Strednodobou perspektívou Technickej inšpekcie do roku 2005 je rozvoj činností v zmysle jej poslania – najmä aktívne sa zapojiť do činností nezávislých tretích strán posudzujúcich naplnenie základných bezpečnostných požiadaviek už v etape vzniku technických zariadení a výrobkov vrátane súvisiacich systémov kvality (tzv. notified body podľa európskeho práva, resp. autorizovaná osoba podľa slovenského práva). Touto činnosťou zároveň TI podporuje úlohu Európskej konfederácie inšpekčných orgánov - CEOC, ktorej poslaním je podpora bezpečnosti v Európe cestou nezávislej inšpekcie a certifikácie podporujúc rozvoj kvality a riadenia technických rizík. Predpokladaný rozvoj Technickej inšpekcie do roku 2005 je zobrazený v schéme v prílohe č. 1.

3. Charakteristika a kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Technická inšpekcia s ohľadom na špecifiká jej činnosti nemá uzavretý kontrakt s ústredným orgánom štátnej správy.

4. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady

Technická inšpekcia (TI) vykonávala inšpekčnú činnosť na vyhradených tlakových, zdvíhacích, elektrických a plynových technických zariadeniach podľa vyhlášky Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky č. 74/1996 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti tlakových, zdvíhacích, elektrických a plynových technických zariadení a o odbornej spôsobilosti (ďalej len vyhlášky) a na iných technických zariadeniach a strojoch na základe požiadaviek výrobcov, dovozcov, iných dodávateľov a prevádzkovateľov vyhradených technických zariadení.

TI podľa § 3 ods. 3 vyhlášky preverovala **odbornú spôsobilosť organizácií** na výrobu, montáž, rekonštrukcie, opravy a údržbu vyhradených technických zariadení, na vykonávanie ich odborných prehliadok a odborných skúšok (revízií) a na plnenie tlakových nádob na dopravu plynov a o splnení bezpečnostno-technických požiadaviek súvisiacich s touto činnosťou vydávala odborné a záväzné stanovisko. Táto činnosť predstavovala **5,8 %** kapacity TI.

TI podľa § 4 ods. 3 vyhlášky **osvedčovala, že konštrukčná dokumentácia a typová konštrukčná dokumentácia** vyhradených technických zariadení a ich častí zodpovedá požiadavkám vyhlášky a bezpečnostno-technickým požiadavkám. Táto činnosť predstavovala **18,3 %** kapacity TI.

TI podľa § 10 ods. 2, 3, 5, 7 citovanej vyhlášky riadila výkon **typovej skúšky** vyhradených technických zariadení a vyhodnocovala výsledky typovej skúšky, čomu sa venovalo **1,2 %** kapacity TI.

TI podľa § 11 ods. 5, 6, 7 citovanej vyhlášky riadila výkon **prvej úradnej skúšky** vyhradených technických zariadení a vyhodnocovala jej výsledok. Táto činnosť tvorila **30,1 %** kapacity TI. Okrem prvých úradných skúšok sa začínajú častejšie vykonávať aj **opakované úradné skúšky** na zariadeniach uvedených do prevádzky pred 1.7.1979, niektorí prevádzkovatelia už začali uplatňovať požiadavky aj na zariadenia vyrobené po tomto dátume. Táto činnosť predstavovala **14,5%** kapacity TI.

TI podľa § 14 ods. 4 v zmysle §§ 15, 16, 18 a 24 citovanej vyhlášky **overovala odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon odborných prehliadok a odborných skúšok** a na samostatnú **montáž a opravy**, prípadne na riadenie prác pri vykonávaní montáže a opráv vyhradených technických zariadení. Táto činnosť predstavovala **3,5 %** kapacity TI.

TI podľa § 17 ods. 2 overovala **odbornú spôsobilosť pracovníkov na obsluhu** parných a kvapalinových kotlov, mobilných a vežových žeriavov a vyhradených plynových zariadení skupiny A a vydávala o tom preukazy. Táto činnosť tvorila **6,8 %** kapacity TI.

Na zariadeniach, ktoré nie sú definované ako vyhradené technické zariadenia, TI vykonávala činnosť podľa § 7a ods. 4 písm. e) zákona číslo 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov - to znamená, že **osvedčovala súlad týchto zariadení s požiadavkami bezpečnosti technických zariadení**. Zároveň v zmysle tohoto ustanovenia zákona osvedčovala, či dokumentácia stavieb, technických zariadení, technológií, prototypov strojov a zariadení spĺňa požiadavky bezpečnosti technických zariadení. Táto činnosť predstavovala **19,4 %** kapacity TI.

Výkon činnosti Technickej inšpekcie ako autorizovanej osoby predstavoval v roku 2001 štatisticky zanedbateľný podiel aktivít.

Pretože ide o činnosti, ktoré sú svojím obsahom podobné, nesledujú sa náklady podľa jednotlivých činností (sledovanie jednotlivých nákladov vo vzťahu k jednotlivým výkonom by bolo s ohľadom na nároky na pracovnú silu neefektívne), ale sa posudzujú kumulatívne (osobné náklady, cestovné, služby).

S ohľadom na hospodársky výsledok náklady na úkony sú plne kryté cenami v zmysle cenníka Technickej inšpekcie.

Oblasť činnosti	Rok 1999	Rok 2000	Rok 2001
Odborná spôsobilosť organizácií	12,3%	6,5%	5,8%
Osvedčovanie konštrukčnej dokumentácie	12,0%	17,6%	18,3%
Skúšanie zariadení počas výroby	0,1%	0,0%	0,0%
Typové skúšky	1,3%	1,3%	1,2%
Prvé úradné skúšky	33,2%	32,1%	30,1%
Opakované úradné skúšky	11,4%	14,7%	14,5%
Odborná spôsobilosť odb. pracovníkov	3,7%	4,1%	3,5%
Odborná spôsobilosť obslúh	7,4%	5,3%	6,8%
Osvedčovanie zariadení	18,5%	18,0%	19,4%
Posudzovanie zhody - z. č. 264/1999 Z. z.	0,0%	0,0%	0,0%
Preprava nebezpečných vecí (ADR) a OZS pre liehovary a octárne	0,1%	0,3%	0,2%
Iná činnosť	0,0%	0,1%	0,2%
Celkom	100,00%	100,00%	100,00%

Ak hodnotíme činnosť Technickej inšpekcie, je potrebné venovať pozornosť aj medzinárodnej spolupráci. V rámci medzinárodnej spolupráce sa delegácia Technickej

inšpekcie pravidelne zúčastňuje rokovaní generálneho zhromaždenia a technických výborov ako riadny člen Európskej konfederácie inšpekčných organizácií (CEOC). V roku 2001 to bolo 41. Generálne zhromaždenie CEOC a rokovanie technických komisií, ktoré sa konalo v Helsinkách aj za účasti delegácie Technickej inšpekcie. Počas rokovaní boli získané odborné informácie z činnosti jednotlivých technických komisií CEOC a podrobné informácie o niektorých čiastkových problémoch, ktoré sa bytostne týkajú činnosti inšpekčných orgánov. V rámci členstva Technickej inšpekcie v CEOC v roku 2001 sa určení zamestnanci zúčastnili rokovaní ako stáli členovia technických komisií CEOC pre elektrotechnológiu, pre tlakové zariadenia, pre stroje, výťahy a žeriavy a pre hodnotenie zhody a pracovnej skupiny európskej komisie pre tlakové zariadenia.

Okrem spolupráce s CEOC sa naďalej podávali informácie a vykonávali konzultácie so zahraničnými investormi, výrobcami a dodávateľmi a výkony typových, resp. úradných skúšok v zahraničí.

5. Rozpočet Technickej inšpekcie

Ukazovateľ	plán	skutočnosť
	2001	2001
	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)
výnosy z hlavnej činnosti:	68 500	94 841
z toho: dotácie		422
tržby za predaj	67 800	92 936
ostatné výnosy	200	347
náklady na hlavnú činnosť:	68 500	80 136
v tom: spotrebované nákupy (50)	4 000	4 813
z toho: spotreba materiálu (501)	4 000	4 813
z toho: kancelárske potreby	1 200	1 440
pohonné hmoty	1 400	1 265
DHM	1 000	1 560
služby (51)	14 500	20 974
z toho: oprava a údržba (511)	1 200	1 117
cestovné (512)	4 200	4 378
náklady na reprezentáciu (513)	100	118
ostatné služby (518)	9 000	8 849
nájomné	8 500	5 780
DNIM	500	1 695
osobné náklady (52)	46 000	51 031
z toho: mzdové (521)	32 300	37 259
z toho: mimo pracovného pomeru	80	
náklady na sociálne poistenie(524 + 525)	12 600	12 747
sociálne náklady (527 + 528)	1 100	1 026
z toho: príspevok na stravovanie	900	717
dane a poplatky (53)		40
ostatné náklady (54)	800	809
odpisy (551)	3 200	2 299
Hospodársky výsledok	0	14 705

Komentár k rozpočtu:

Technická inšpekcia dosiahla hospodársky výsledok vo výške 14 704 915,02 Sk.

Rozpočtové a účtovné ukazovatele majú nasledovný obsah:

Výnosy z hlavnej činnosti príspevkovej organizácie

prevádzkové dotácie - transfery (691)	422 000,- Sk
Technická inšpekcia hospodárila v roku 2001 s príspevkom 422 tis. Sk, ktorý bol použitý na realizáciu zvýšených stupníc platových taríf od 1. júla 2001 v zmysle uznesenia vlády SR č. 509/2001.	
tržby za predaj (601 + 602)	92 936 837,50 Sk
Tržby Technickej inšpekcie predstavujú výnosy z hlavnej (inšpekčnej) činnosti organizácie	
tržby z prenájmu	0,00 Sk

Náklady na hlavnú činnosť príspevkovej organizácie

spotrebované nákupy (50)	4 813 149,54 Sk
Uvedený ukazovateľ predstavuje náklady na spotrebu materiálu (kancelársky materiál, drobný materiál, náklady na ochranné pracovné pomôcky, normy, knihy a časopisy, pohonné hmoty), nevyhnutné k zabezpečeniu bežnej prevádzky organizácie.	
služby (51)	20 973 960,06 Sk
Najväčší podiel na tomto ukazovateli predstavujú náklady za nájom (všetky 4 pracoviská a ústredie TI sídli v prenajatých priestoroch) a služby spojené s nájmom vo výške 7 154 tis. Sk, náklady na služby (poštovné, telefóny, školenia a semináre, členské príspevky) vo výške 6 513 tis. Sk, náklady na cestovné vo výške 4 378 tis. Sk.	
osobné náklady (52)	51 031 421,00 Sk
Ukazovateľ osobné náklady pozostáva zo mzdových nákladov (72%), nákladov na sociálne poistenie (26%), ostatných sociálnych nákladov (2%).	
iné náklady (53 + 54 + 55)	3 148 290,26 Sk
Najväčší podiel na tomto ukazovateli majú odpisy (55), ktoré boli vo výške 2 299 tis. Sk	

6. Personálne otázky

K 31. 12. 2001 bolo v pracovnom pomere v TI celkove 149 zamestnancov (z toho 51 žien). Zo 149 zamestnancov bolo 97 výkonných inšpektorov (z toho 11 žien), 5 ústredných inšpektorov. Technická inšpekcia zamestnávala aj 47 zamestnancov operačného manažmentu (z toho 40 žien), 3 upratovačky a 2 informátorov.

Z hľadiska odbornosti inšpektorov k 31.12.2001 malo 83 inšpektorov vysokoškolské vzdelanie (z toho 8 žien) a 14 úplné stredoškolské technické vzdelanie (z toho 3 ženy). TI mala 20 inšpektorov zdvíhacích zariadení, 21 inšpektorov plynových zariadení (z toho 2 ženy), 22 inšpektorov tlakových zariadení, 20 inšpektorov elektrických zariadení, 4 inšpektorov pre technickú bezpečnosť strojov (z toho 1 žena), 10 inšpektorov pre dokumentáciu zariadení, stavieb a technológií (z toho 8 žien) a 5 ústredných inšpektorov s vysokoškolským vzdelaním.

U zamestnancov operačného manažmentu malo 7 zamestnancov vysokoškolské vzdelanie (z toho 2 ženy), výnimku z VŠ majú 5 zamestnanci (z toho 5 žien). 28 zamestnancov operačného manažmentu malo úplné stredoškolské vzdelanie (z toho 27 žien), výnimku z úplného stredoškolského vzdelania mal 1 zamestnanec (z toho 1 žena), 4 zamestnanci mali stredné odborné vzdelanie (z toho 3 ženy) a 2 ženy - upratovačky mali základné vzdelanie.

Prehľad o počte a štruktúre zamestnancov Technickej inšpekcie:

Priemerný stav zamestnancov podľa rokov (informatívne):

Rok	Stav zamestnancov	
	Spolu	Z toho inšpektorov
1998	146	101
1999	143	94
2000	149	97
2001	149	97

Technická inšpekcia má 5 pracovísk, a to:

- Pracovisko v Bratislave - TIBA, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko v Banskej Bystrici - TIBB, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko v Košiciach - TIKO, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko v Nitre - TINA, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko ústredie - USTI, ktoré tvorí riaditeľ TI, riaditeľ technického odboru a ním riadení ústrední inšpektori, informatik, ďalej riaditeľ ekonomického odboru a ním riadení hospodári, všeobecné účtovníčky, mzdová účtovníčka, finančné účtovníčky; organizačný a právny odbor, ktorý riadi riaditeľ TI, do ktorého patrí asistent riaditeľa, manažér kvality, právnik - kontrolór, personalista.

Stav zamestnancov k 31.12.2001:

Pracovisko	Inšpektori	z toho ženy	Ústrední inšpektori	Operačný manažment	z toho ženy	Spolu	z toho ženy
TIBA	18	3		7	7	25	10
TIBB	27	4		8	7	35	11
TIKO	25	2		7	7	32	9
TINA	27	2		8	8	35	10
USTI			5	17	11	22	11

V priebehu roku 2001 bolo prijatých do pracovného pomeru 10 zamestnancov, z toho 2 ústrední inšpektori z toho 1 na dobu určitú (dôchodca), 6 inšpektorov, 1 asistent riaditeľa a 1 referentka. Pracovný pomer rozviazalo tiež 10 zamestnancov, z toho 3 ústrední inšpektori (2 ústrední inšpektori boli na dobu určitú – dôchodcovia), 5 inšpektori (z toho 1 dôchodca na dobu určitú), 1 referentka dohodou a 1 zamestnankyňa odišla do dôchodku. Technická inšpekcia v roku 2001 zamestnávala 3 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou. V organizácii bol zavedený 42,5 hodinový pracovný týždeň.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2001:

ZŠ	SO	USO	výnimka z USO	VŠ	výnimka z VŠ
2	4	28	1	95	19

Vysokoškolské vzdelanie získali zamestnanci TI na týchto typoch vysokých škôl:

Strojnícka fakulta	Elektrotechnická fakulta	VŠ dopravná	Hutnícka fakulta	Chemickotechnologická fakulta	Poľnohospodárska fakulta	Stavebná fakulta	iné
37	21	10	7	6	5	4	5

Veková štruktúra zamestnancov k 31.12.2001:

20 – 30 r.	31 – 40 r.	41 – 50 r.	51 – 60 r.	nad 61 r.
17	30	59	40	3

Vekový priemer zamestnancov Technickej inšpekcie bol k 31. 12. 2001 44 rokov. S ohľadom na charakter inšpektorskej práce a požiadavky na vedomosti a skúsenosti zamestnancov – inšpektorov podľa čl. 8 STN EN 45 004 je obmedzením iba zdravotný stav zamestnanca, nie vek. Z tohoto dôvodu aj v budúcnosti predpokladáme zamestnávanie zdravotne spôsobilých osôb ako inšpektorov aj po dosiahnutí dôchodkového veku.

Predpokladaný nárast zamestnancov Technickej inšpekcie je 19 (najmä inšpektorov). Tento počet zamestnancov by zabezpečil 100 % vyhovenie požiadavkám klientov na vybavenie žiadostí aj v skrátených termínoch do 10 pracovných dní a vytvorila by sa rezerva na bezproblémové uvoľňovanie zamestnancov na vzdelávacie akcie, spoluprácu Technickej inšpekcie v komisiách pre prípravu technických predpisov a noriem (čl. 16 STN EN 45 004) a účasť zamestnancov Technickej inšpekcie v pracovných komisiách CEOC.

Výchova a vzdelávanie

Technická inšpekcia pri vzdelávaní zamestnancov postupovala v roku 2001 v súlade s § 141 Zákonníka práce a využívala aj starostlivosť o kvalifikáciu zamestnancov a jej zvyšovanie v zmysle zákona NR SR č. 386/1997 Z. z. o ďalšom, vzdelávaní, najmä pri externom vzdelávaní.

Vzdelávanie zamestnancov Technickej inšpekcie bolo rozdelené na štyri oblasti, a to:

- I. vrcholový manažment (riaditeľ, riaditeľ TO, riaditeľ EO, vedúci pracovník)
- II. stredný manažment (vedúci inšpektori, ústrední inšpektori, manažér kvality, právnik)
- III. inšpektori (tlakových, zdvíhacích, elektrických, plynových zariadení, strojov, stavieb a stavebnej dokumentácie)
- IV. operačný manažment (ekonómky, fakturantky, referentky, všeobecné účtovníčky, finančné účtovníčky, mzdová účtovníčka, personalista, informatik, hospodár).

Na základe uvedeného Technická inšpekcia spracovala Harmonogram vzdelávania zamestnancov TI na rok 2001 podľa požiadaviek jednotlivých pracovísk TI.

Cieľom vzdelávania vrcholového manažmentu bolo rozvíjanie tvorivého potenciálu a optimalizácia osobného štýlu riadenia, kde ťažisko vzdelávania sa orientovalo na plánovanie, organizovanie, vedenie porád, personálnu prácu a kontrolu.

Z celkového počtu inšpektorov sa k 31.12.2001 zúčastnili vstupného vzdelávania: 1 inšpektor - čakateľ pre vyhradené elektrické zariadenia, 2 inšpektorky - čakateľky pre stavebnú činnosť a dokumentáciu. Prípravu pre rozšírenia kvalifikácie úspešne absolvovali na vyhradené tlakové zariadenia 1 inšpektor a na vyhradené elektrické zariadenia 1 inšpektor.

Spoločný odborný seminár všetkých zamestnancov TI bol organizačne a odborne zabezpečený vlastnými zamestnancami a konal sa v dňoch 5.-8.6.2001 v Tatranských Matliaroch. Bol zameraný na odborný seminár inšpektorov TI pre tlakové, zdvíhacie, plynové, elektrické zariadenia, strojné zariadenia a pre posudzovanie stavebnej dokumentácie na aplikáciu vyhlášky ÚBP SR č. 74/1996 Z. z., na hodnotenie pracovných postupov, zákon č. 264/1999 Z. z. a nariadenia vlády č. 391,392, 393, 394, 400/1999 Z. z. Zároveň sa uskutočnil odborný seminár pre operačný manažment (ADM) – účtovníčky, ekonómky, fakturantky, personalistu, hospodárov, referentky pre databázy.

V II. polroku 2001 v termíne sa konali odborné semináre, a to:

- od 15. do 18.10.2001 prebiehal odborný seminár inšpektorov PZ
- od 17. do 19.10.2001 prebiehal odborný seminár inšpektorov EZ, STR
- od 29. do 31.10.2001 prebiehal odborný seminár inšpektorov TZ, ZZ.

Odborné semináre sa zabezpečovali vlastnými zamestnancami.

V dňoch od 19. do 27.2.2001 sa uskutočnil kurz pre 5 externých audítorov systému riadenia kvality v zmysle noriem ISO 9001:2000, ktoré pre TI zabezpečil SGS Slovakia. Po absolvovaní kurzu účastníci obdržali certifikát pre auditovanie podľa normy ISO EN 9001:94 a certifikát pre auditovanie podľa novej normy ISO 9001:2000. V dňoch 12.-14.2.2001 bol zabezpečený kurz pre 1 interného audítora (inšpektora) v zmysle noriem ISO radu 9001:2000 ISO 9004:2000, účastník získal certifikát a v zmysle normy STN EN 45 004 obdržal osvedčenie.

Kvalifikačnej skúšky personálu NDT – skúšanie vizuálnymi metódami 2. stupeň, v súlade s STN EN 473 a Smernicou SO5-COP-2000, ktoré organizoval Certifikačný orgán pre certifikáciu vo zváraní a NDT pri VÚZ Bratislava, sa zúčastnili dňa 31.5.2001 6 inšpektori Technickej inšpekcie. Po úspešnom absolvovaní účastníci získali certifikáty na skúšanie vizuálnymi metódami – VT 2. stupeň.

Stredný manažment sa v termínoch 20.-23.3.2001 a 3.-6.4.2001 zúčastnil tréningového kurzu, ktorý bol zameraný predovšetkým na získanie zručností, ktoré im pomôžu efektívnejšie viesť skupinový proces a zamerať sa na produktivitu.

Vrcholový manažment sa v dňoch 18. – 22. 6. 2001 zúčastnil tréningového kurzu, ktorého cieľom bolo lepšie poznať svoj spôsob práce a efektívnejšie hospodáriť s časom, vedieť delegovať úlohy, efektívnejšie viesť pracovné tímy, mať zručnosti, ktoré umožnia zosúladiť rôzne názory v prospech organizácie a efektívnejšie viesť porady.

Tréningové kurzy sa zabezpečovali iba dodávateľským spôsobom.

Časť operačného manažmentu sa zúčastnila tréningového programu – kurz komunikácia a starostlivosť o zákazníka v dňoch 10.-12.10.2001 v Hrabušiciach. Ďalšie školenie a odborné semináre operačného manažmentu (účtovníčky, fakturantky, personalista, referentky, hospodár) sa zabezpečovali formou ponúk akreditovaných školiacich subjektov.

Metrológ Technickej inšpekcie sa zúčastnil základného kurzu metrológie v dňoch 3. – 5. 4. 2001, kde získal potvrdenie o absolvovaní základného kurzu metrológie. Kurz organizoval Slovenský metrologický ústav Bratislava. Taktiež sa priebežne zúčastňoval akcií poriadanych Slovenskou metrologickou spoločnosťou Bratislava.

Zástupcovia zamestnancov Technickej inšpekcie sa zúčastnili dňa 16.8.2001 školenia z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle § 10 ods. 5 zákona č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z. a získali osvedčenie. Školenie organizoval SLOVES – ZO, Sekcia bezpečnosti práce, Jelenecká 49, Nitra.

Dňa 6.11.2001 sa 2 inšpektori Technickej inšpekcie zúčastnili kvalifikačných skúšok na certifikáciu personálu NDT v metóde merania hrúbky ultrazvukovými hrúbkomermi – UTT, konaných v súlade s požiadavkami Smernice CSNS č. 1/1993, ktoré vykonal Výskumný ústav zvaračský Bratislava.

Dvaja zamestnanci ekonomického odboru Technickej inšpekcie úspešne vykonali skúšku a získali odbornú spôsobilosť vo verejnom obstarávaní pred skúšobnou komisiou Úradu

pre verejné obstarávanie v zmysle zákona č. 263/1999 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré organizovala Slovenská obchodná a priemyselná komora Bratislava.

Pre operačný manažment, vedúcich inšpektorov, inšpektorov bol spracovaný projekt vzdelávania na PC - postupne pre všetkých zamestnancov Technickej inšpekcie. Školenie sa organizovalo podľa jednotlivých pracovísk a v mieste sídla pracoviska, podľa organizačného postupu najmä na programy: ACCESS, EXCEL, WORD.

Vybratí zamestnanci z jednotlivých pracovísk absolvovali kurz anglického jazyka, ktorý je zameraný na odbornú problematiku, a to kombináciou právneho a technického jazyka.

Zároveň sa umožnilo inšpektorom zúčastňovať sa odborných akcií (výstav, konferencií, seminárov) v Slovenskej republike i v zahraničí.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Technická inšpekcia splnila všetky úlohy podľa požiadaviek zákazníkov. Napriek kapacitným ťažkostiam niektorých pracovísk plnila (okrem dohôd s klientom) požiadavky do 30 dní a v množstve prípadov aj v skrátených lehotách do 10 pracovných dní.

Technická inšpekcia operatívne plnila aj úlohy vyžadované MPSVR SR, ÚNMS SR, príp. Národným inšpektorátom práce, najmä v oblasti legislatívy a koncepcie BOZP, pričom zamestnanci Technickej inšpekcie okrem iného napríklad vypracovali:

- podklady k návrhu novelizácie vyhl. ÚBP SR č. 74/1996 Z. z.. V tomto procese pôsobila aj v pracovnej skupine,
- podklady k návrhu nariadenia vlády SR, ktorým sa upravujú podrobnosti o technických požiadavkách na jednoduché tlakové nádoby,
- podklady k návrhu nariadenia vlády SR, ktorým sa upravujú podrobnosti o technických požiadavkách na výťahy,
- pripomienky k návrhom nariadení vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 264/1999 Z. z.,
- pripomienky k návrhom nariadení vlády SR, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia vlády SR č. 391, 392, 393/1999 Z. z.,
- pripomienky k návrhom nariadení vlády SR, ktorým sa upravujú podrobnosti o technických požiadavkách na zariadenia lanovej dopravy,
- pripomienky ku koncepcii odštatnenia skúšobní v zriaďovateľskej pôsobnosti ÚNMS SR,
- pripomienky k návrhu Transformačného zákona,
- pripomienky k návrhu zákona o Slovenskej elektrotechnickej komore.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

Možno konštatovať, že Technická inšpekcia splnila svoje úlohy v roku 2001 v súlade s kompetenciami danými zákonom č. 330/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov a v súlade so zriaďovacou listinou.

V roku 2001 bol vykonaný následný audit Technickej inšpekcie Slovenskou národnou akreditačnou službou s kladným výsledkom.

Na vykonávanie inšpekčnej činnosti má Technická inšpekcia:

- **Rozhodnutie o autorizácii č. 37/2001** vydané Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR podľa zákona č. 264/1999 Z. z. a udelenie autorizácie Technickej inšpekcii ako autorizovanej osoby SKTC-169 na vykonávanie inšpekcie podľa nariadení

vlády č. 391/1999 Z. z., č. 392/1999 Z. z., č. 393/1999 Z. z. a číslo 400/1999 Z. z.

- **Osvedčenie o akreditácii č. I 001/00** vydané Slovenskou národnou akreditačnou službou o spôsobilosti vykonávať inšpekciu neustranne a dôveryhodne ako inšpekčný orgán typu A podľa požiadaviek STN EN 45 004.
- **Poverenie č. j. 1524-210/01** vydané Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií SR na vykonávanie skúšok, prehliadok a kontrolu obalov (nádrží) cisterien na dopravu nebezpečných vecí v zmysle Európskej dohody o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR).

Rok 2002 bude rokom intenzívneho nábehu implementovaných predpisov Európskej únie v oblasti tlakových a zdvíhacích technických zariadení, na ktorých TI vykonáva v súčasnosti inšpekčnú činnosť. Tieto predpisy predpokladajú výkon činnosti posudzovania zhody viacerými subjektami. Znamená to, že aj v oblasti, ktorú v súčasnosti pokrýva svojou činnosťou TI bude mať klient možnosť vybrať si z viacerých tuzemských inštitúcií a neskôr (po podpísaní protokolu PECA) prípadne aj zo zahraničných notifikovaných orgánov. Táto situácia pravdepodobne zníži požiadavky na výkony TI a tým spôsobí pokles tržieb.

V každom prípade je nevyhnutné zabezpečiť udržanie autorizácie Technickej inšpekcie pre inšpekčnú činnosť v oblastiach strojov, elektrických zariadení, plynových spotrebičov, rozšírenie na certifikačnú činnosť a posudzovanie zhody a udelenie autorizácie v oblasti zariadení pre prostredie s nebezpečenstvom výbuchu, výťahov, lyžiarskych vlekov, jednoduchých tlakových nádob a tlakových zariadení. V opačnom prípade by s ohľadom na výpadok činnosti TI a tým aj tržieb muselo dôjsť k zníženiu nákladov na prevádzku TI a to najmä znížením personálnych nákladov (to znamená prepúšťaním zamestnancov). Pretože TI spĺňa požiadavky na autorizované osoby a notifikované orgány, nepredpokladáme takýto vývoj.

Z hľadiska činnosti TI v roku 2002 sa ukazuje, že s ohľadom na zmeny predpisov v oblasti posudzovania zhody výrobkov a ich vplyv na rozsah požiadaviek podnikateľských subjektov v oblasti aplikácie § 7a zákona č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov nie je možné presne odhadnúť alebo podrobne naplánovať aktivity Technickej inšpekcie.

Z hľadiska perspektívneho rozvoja Technickej inšpekcie bude nevyhnutné v roku 2002 ukončiť akreditačný proces v súlade s STN EN 45 012 ako certifikačný orgán systémov manažérstva kvality, STN EN 45 011 ako certifikačný orgán výrobkov a STN EN 45 013 ako certifikačný orgán personálu Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) s ohľadom na skutočnosť, že akreditácia je jednou z podmienok trvalého členstva v CEOC. Akreditáciu zároveň vyžaduje Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo ako podmienku pre vnútroštátnu autorizáciu, aj napriek tomu, že táto podmienka nie je zákonom požadovaná. Akreditácia zároveň otvára možnosti aj pre medzinárodnú notifikáciu v rámci Európskej únie (oznámenie tretej strany Európskej únii a členským štátom) ako povereného miesta pre účely práva EÚ. Znamená to trvalý tlak na presadzovanie a udržiavanie efektívneho systému kvality v súlade s dokumentáciou kvality Technickej inšpekcie (príručka kvality, smernice a pracovné postupy).

Zároveň bude nevyhnutné rozšíriť autorizáciu TI v oblasti certifikácie a inšpekcie v súvislosti s predpismi upravujúcimi technické požiadavky na výrobky v oblasti jednoduchých tlakových nádob, výťahov, lyžiarskych vlekov, zariadení určených do prostredia s nebezpečenstvom výbuchu a ku koncu roku 2002 aj v oblasti tlakových zariadení.

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

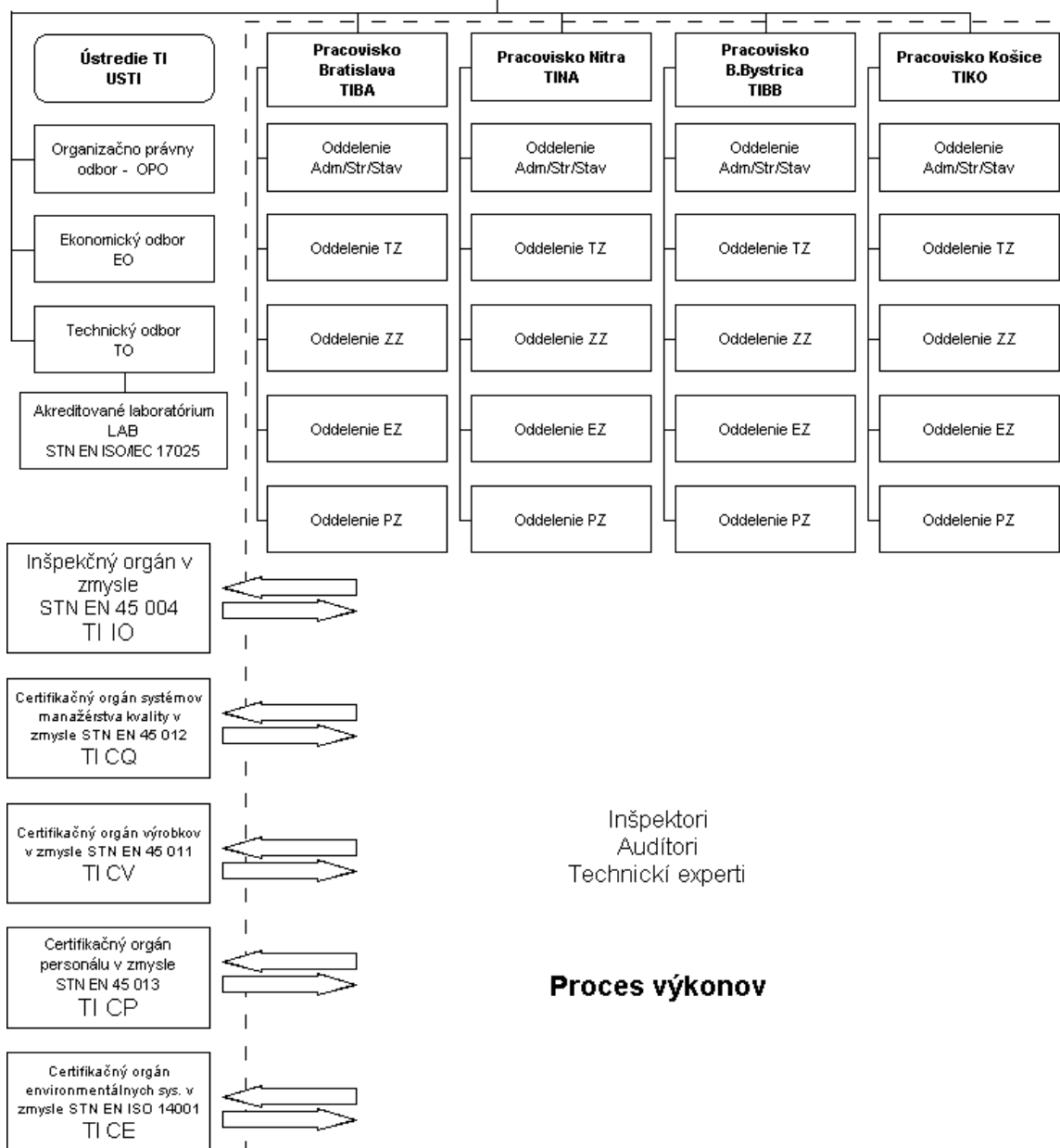
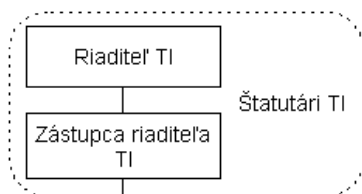
Medzi hlavné skupiny zákazníkov využívajúcich výsledky činnosti Technickej inšpekcie patria:

- projektanti a konštruktéri strojov a technických zariadení, technológií a stavieb,
- výrobcovia a dodávatelia strojov a technických zariadení, technológií a stavieb,
- investori a prevádzkovatelia strojov a technických zariadení,
- stavebné úrady pri vydávaní stavebných povolení,
- orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce,
- odborní pracovníci vykonávajúci odborné prehliadky a odborné skúšky zariadení,
- pracovníci na opravy a montáž strojov a technických zariadení,
- obsluha technických zariadení, tlakových, zdvíhacích a plynových,
- zamestnávateľia.

Technická inšpekcia vzhľadom na princípy uvedené v čl. 5 STN 45 004 vyžadujúce nestrannosť a nezávislosť inšpekčného orgánu nerozlišuje žiadateľov a preto nesleduje podiel vymenovaných kategórií užívateľov výstupov TI z hľadiska percentuálneho zastúpenia podľa nákladov, resp. príjmov.

MATICOVÁ SCHÉMA TECHNICKEJ INŠPEKCIE S VÝHLADOM DO r. 2005

Proces rozhodovania
 metodická činnosť,
 správa, servis, vonkajšie vzťahy

február 2002

Odborné zistenia pri inšpekčnej činnosti

Dokumentácia technických zariadení

Pretrvávajú problémy s dovážanými tlakovými zariadeniami (**TZ**), najmä tlakovými nádobami stabilnými (TNS), ktoré môžeme zovšeobecniť nasledovne:

- nebola predložená konštrukčná dokumentácia (KD) a sprievodná dokumentácia v dostatočnom rozsahu pre posúdenie konštrukcie a bezpečnosti zariadenia,
- vyhradené tlakové nádoby stabilné boli najprv dovezené na územie SR a až potom sa vyžiadala a realizoval proces osvedčovania (obvyčajne mimoriadne zdĺhavý vo vzťahu k doplneniu dokumentácie vyžadujúci dodatočné konzultácie so žiadateľom),
- vyššie uvedené problémy sa hromadili, ak tlakové zariadenia boli súčasťou dovezenej technológie alebo strojného zariadenia

Z hľadiska komplexného posúdenia tlakových zariadení je často problémom chýbajúca alebo neúplná dokumentácia poistných zariadení (napr. chýbajúce výpočty). V prípade, že zariadenie bolo navrhované a dodávané aj s poistným zariadením proces posúdenia nebol problematický. Ak boli poistné zariadenia navrhované na doplnenie samostatne, tak obvykle nebola splnená požiadavka vyhlášky § 4 a zariadenia často mali certifikát, pričom v týchto dokumentoch chýbali údaje o zaručenom výtoku resp. zaručenom výtokovom súčiniteli poistného ventilu, t. z. nebolo možné posúdiť vhodnosť poistného zariadenia vzhľadom k zdroju tlaku.

Na základe poverenia MDPT SR bola posudzovaná konštrukčná dokumentácia nádrže cisternového automobilu CAP-6/ADR podľa predpisov ADR (Európska dohoda, týkajúca sa medzinárodnej prepravy nebezpečných nákladov po cestných komunikáciách). Výrobcom predmetnej nádrže je slovenský výrobca. K dokumentácii bolo vydané osvedčenie o konštrukcii, následne na dvoch kusoch uvedených zariadení boli úspešne vykonané prvé skúšky v zmysle požiadaviek ADR.

Projektanti a konštruktéri zdvíhacích zariadení (**) často nerešpektovali ustanovenia vyhl.č.192/94 Z. z. na inštalovanie imobilných výťahov vo verejne prístupných budovách. Odôvodňovali to tvrdením, že užívateľ si to nepraje, pretože výťah by bol drahší.**

Vyskytli sa problémy s prepravou imobilných osôb na vozíku v kabíne najrozšírenejších typov výťahov s kabínovými dverami. Riešenia, ktoré túto prepravu umožňujú, sú bezpečné, pričom sa veľký dôraz kladie na ľudský faktor a spôsob zhodnotenia možných rizík. Preprava sa vykonáva pri otvorených kabínových dverách, pretože ináč by sa invalidný vozík do kabíny nevmetil. Prevádzkovateľ to riešil náhradnými opatreniami, ktoré sú pre každý prípad spracovávané individuálne. Najbezpečnejším riešením by bola inštalácia posuvných, otočných kabínových dverí, ktoré sú však finančne náročné a prevádzkovatelia uprednostňujú čo najlacnejšie riešenia s primeranou bezpečnosťou.

Pri posudzovaní konštrukčnej dokumentácie zdvíhacích zariadení sa vyskytli tieto nedostatky:

- neúplne spracovaná dokumentácia elektrických častí zdvíhacích zariadení,
- nesprávne výpočty (pre iný typ, prípadne nerešpektovanie zmien oproti pôvodnému výpočtu),
- chýbajúce osvedčenia alebo atesty častí zariadení.

Konštrukčná dokumentácia elektrických zariadení (**EZ**) sa najčastejšie posudzovala v etape posudzovania dokumentácie pre stavebné povolenie. Pripomienky alebo nedostatky k tejto dokumentácii vyplývali najmä z pomerne veľkej zmeny predpisov, na ktoré projektanti

neboli pripravení reagovať. To spôsobilo, že po vydaní nových noriem pre zariadenie v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu bola evidentná oneskorená reakcia mnohých projekčných firiem na závažné zmeny, ktoré nové predpisy priniesli. V poslednom štvrtroku 2000 sa podobne pri projektovaní nezachytili zmeny vyvolané predpismi pre elektrické inštalácie budov, predovšetkým v ochrane pred úrazom elektrickým prúdom a na uzemneniach.

Iné najčastejšie nedostatky v oblasti elektrických zariadení boli:

- nedostatočne spracovaný protokol o určení prostredia (najmä z dôvodu absencie určenia bližších technických parametrov rozhodujúcich pre návrh – napr. teplotná trieda, údaje o plyne alebo pare, geometrické určenie ochranných pásiem a pod.),
- z dokumentácie nebolo zrejmé, či dokumentáciu projektoval kvalifikovaný elektrotechnik špecialista podľa § 24 vyhlášky č. 74/1996 Z. z.,
- neboli udané skratové pomery v miestach napájania zariadení,
- pri projektovaní prenosových a distribučných sietí často chýbala kontrola uzemnení, predovšetkým pri spoločných uzemneniach zariadení vysokého a nízkeho napätia, neboli riešené križovania vedení s rôznymi objektmi a zariadeniami,
- dokumentácie rozvodov pre zdravotnícke účely často neobsahovali protokoly o zaradení miestností pre lekárske účely a nadväzne neboli správne aplikované záväzné požiadavky predmetovej normy,
- predložené dokumentácie neobsahovali predpísané charakteristické údaje, napr. zaradenie zariadení do skupín z hľadiska miery ohrozenia, určenie prostredí (vonkajších vplyvov), typov lekárskejších miestností a podľa toho záväzných požiadaviek, skratových pomerov v miestach pripájania, druh sietí napájania a ich vzťah k uzemneniu,
- pre priestory s nebezpečenstvom výbuchu nebol dodržaný predpísaný algoritmus pre určenie prostredí a zón z hľadiska výbuchu.
- zóny s nebezpečenstvom výbuchu neboli zakreslené vo výkresoch, čo sťažovalo posúdenie vyhotovenia jednotlivých navrhovaných zariadení,
- dokumentácie často nezohľadňujú požiadavky nových predpisov, napr. nové normy pre ochranu pred úrazom elektrickým prúdom, určenie charakteristík, skúšanie zariadení s napätím nad 1000V,

V oblasti plynových zariadení (**PZ**) rovnako, ako pri elektrických zariadeniach, väčšina konštrukčnej dokumentácie bola posudzovaná ako dokumentácia pre stavebné povolenie a týkala sa najmä plynifikácie rodinných domov. Na základe zistených skutočností a skúseností môžeme konštatovať, že sa vyskytovali nedostatky v oneskorenej reakcii projektantov na zmenu noriem (napr. STN 38 6441 bola zrušená bez náhrady), na čo projektanti reagovali pomaly. Ku koncu roku sa stav zlepšil tým, že sa rešpektovali TPP 704 01.

V oblasti PZ sa objavovali problémy spôsobené tým, že niektoré oblasti boli nedostatočne pokryté predpismi, pretože STN a ON boli bez náhrady zrušené. Napr. objavili sa požiadavky na plnenie fliaš („plynové bomby“ na propán - bután) na čerpacích staniciach pre skvapalnené plyny na pohon vozidiel (LPG). Normami nie je problematika upravená, je možno sa odvolávať iba na základné technické princípy a dobrú inžiniersku prax. Pre takéto prípady do času doplnenia legislatívy a technických noriem by bolo vhodné spracovať bezpečnostno – technické požiadavky, ktoré sa budú v takýchto prípadoch uplatňovať.

Z vážnejších nedostatkov v oblasti plynových zariadení možno spomenúť::

- nevyhovovali kubatúry priestorov, v ktorých sú umiestňované lokálne plynové spotrebiče, najmä kotly a ohrievače vody,
- nevyhovoval prepočet vetrania pre projektovanú veľkosť kotolne ako aj výkon inštalovaných plynových spotrebičov,
- chýbali osvedčenia o typových skúškach spotrebičov podľa § 10 vyhlášky alebo certifikáty skúšobne, resp. vyhlásenia o zhode,
- chýbali údaje o nastavení zabezpečovacích zariadení,
- nebola predpísaná kontrola zvarov prežiarením podľa príslušných STN,
- chýbali pevnostné prepočty hrúbky steny potrubia,
- nevyhovovalo situovanie skladov technických plynov.

Počet žiadostí na posúdenie projektovej dokumentácie stavieb (s vylúčením VTZ) pre vydanie stavebného povolenia poklesol. Je to zrejme dôsledok uplatňovania novely stavebného zákona, kde sa vo zvýšenej miere využíva režim povolenia drobnej stavby na základe ohlásenia (využíva sa napr. u píllic). Takýmto režimom sa však niekedy povoľujú aj stavby, ktoré drobnými stavbami nie sú. Pre tento druh stavieb sa zasiela na posúdenie len dokumentácia pre vyhradené technické zariadenia prípadne technologická časť. Možno však konštatovať, že TI vo všeobecnosti vyvíja úsilie na to, aby boli dokumentácie doplnené a posudzované ako celok.

Uvádzame niektoré odborné zistenia pri posudzovaní projektovej dokumentácie stavieb, ktoré sa opakujú častejšie:

- nekompletná a neúplná dokumentácia,
- nesprávny návrh schodísk,
- nevhodné riešenie bezpečných prístupov do podzemných priestorov, do strešných priestorov a na strechy,
- nedostatočné šírky komunikácií,
- nedostatočné podchodové výšky,
- nedostatočne riešené časti o BOZP z hľadiska budúcej prevádzky,
- nedostatočné uplatňovanie požiadaviek vyhl. č. 192/1994 Z. z. pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu.

Skúšky technických zariadení

Tlakové zariadenia

Hlavným obsahom činnosti v oblasti tlakových zariadení (TZ) boli prvé úradné skúšky tlakových zariadení pred uvedením do prevádzky, stavebné a prvé tlakové skúšky novo vyrobených, opravovaných a rekonštruovaných tlakových zariadení. Pri tejto činnosti sa zisťovali nasledovné nedostatky a problémy:

- sprievodná dokumentácia nebola kompletná, najmä u typových zariadení skupiny B ako sú vzdušníky, kompresory, expanzomaty, zabezpečovanie zariadenia – poistné ventily,
- nebola dostatočne vytvorená časová rezerva a podmienky na prípravu a priebeh skúšky,
- odsúvali sa dohodnuté termíny skúšok.

Zdvíhacie zariadenia

Pri úradných skúškach často oprávnené organizácie dodávajúce zdvíhacie zariadenia (ZZ) oddeľovali dodávku zariadenia a práce, ktoré mala vykonať stavebná organizácia. Tak sa stávalo, že nebolo možné vydať osvedčenie o zariadení pre nedostatky akými boli stavebne neukončené a neosvetlené nástupištia a nedostatočne osvetlená strojovňa výťahu.

Často sa zisťovali tieto nedostatky:

- hrúbka vodidiel bola menšia, ako hrúbka uvedená v osvedčeniach pre zachytávače
- kabína výťahu po doplnení automatickými dverami nemala vetracie otvory
- neboli funkčné zachytávače
- neboli funkčné fotozávary na kabíne
- neboli dodržané vzdialenosti medzi prahom kabíny a nástupišťom

Pri prvých úradných skúškach sa zisťovalo, že nie sú zaplombované certifikované časti (obmedzovač rýchlosti, zachytávače). Odborní pracovníci o tejto povinnosti nevedeli alebo neboli vybavení plombovacími kliešťami. Pre nové systémy výťahov sa pri skúškach zisťovali nezrovnalosti medzi schváleným systémom ZZ a skutočnosťou.

Opakované úradné skúšky výťahov tvorili nosnú časť výkonov v roku 2001. Skúšky boli vykonávané prevažne na zariadeniach bytových družstiev a bytových hospodárstiev. Záujem

o vykonávanie týchto skúšok v organizáciách, ktoré spravujú byty, ktoré nie sú družstevné ani v osobnom vlastníctve však nezodpovedal skutočným potrebám.

K najčastejším nedostatkom patrili:

- nadmerná vzdialenosť medzi prahom kabíny a čelnou stenou šachty výťahu
- nevyhovujúca čelná stena šachty pri výťahoch bez kabínových dverí

Uvedené nedostatky prevádzkovatelia riešili buď dodatočnou montážou kabínových dverí, alebo úpravou čelnej steny a portálu.

Elektrické zariadenia

Najčastejšími problémami a nedostatkami pri úradných skúškach elektrických zariadení (EZ) bolo:

- dokumentácia EZ nezodpovedala skutkovému stavu – neboli zaznamenané zmeny podľa skutočného vyhotovenia (zmeny počas montáže),
- dokumentácia EZ nebola osvedčená podľa § 4 vyhlášky (tento stav vyžadoval prerušiť proces skúšky a najprv osvedčiť konštrukčnú dokumentáciu),
- k jednotlivým EZ neboli predkladané doklady umožňujúce posúdiť zhodu (vyhlásenie o zhode, certifikáty SKTC o vyhotovení EEx zariadení, protokoly z napäťových skúšok káblov, doklad o vyhovujúcom stave z hľadiska horľavosti izolácie),
- konštrukčná dokumentácia osvedčená a označená pracoviskom Technickej inšpekcie nebola postúpená dodávateľovi prác a nebola k dispozícii pri úradnej skúške,
- po zavedení nových noriem pre izolácie neboli splnené podmienky pre skúšky zariadení s napätím nad 1000 V,
- správy o odborných prehliadkach a skúškach od dodávateľov boli neúplné, najmä bez hodnôt impedancií ochranných obvodov,
- pri skúškach zariadení v objektoch s nebezpečenstvom výbuchu neboli predložené certifikáty o ochrane pred výbuchom, prípadne certifikáty sa nezhodovali s namontovaným zariadením,
- pri vykonávaní opakovaných úradných skúšok zariadení uvedených do prevádzky pred rokom 1979 chýbali doklady alebo dokumentácia.

Plynové zariadenia

Problémy a nedostatky pri prvých úradných skúškach (PZ) bolo možné charakterizovať nasledovne:

- v niektorých prípadoch nemali montážne organizácie k dispozícii kalibračné protokoly od meracích prístrojov na kontrolu tlaku,
- neboli vypracovávané technologické postupy skúšok PZ v zmysle vyhlášky č. 86/1978 Zb. vo vzťahu k § 5 vyhlášky č. 74/1996 Z. z.,
- pri opakovaných úradných skúškach nebola k dispozícii požadovaná sprievodná dokumentácia od skúšaného zariadenia,
- pri opakovaných úradných skúškach boli zistené prípady, že obsluha technických zariadení nespĺňala predpísanú odbornú spôsobilosť v zmysle § 17 vyhlášky č. 74/1996 Z. z.,
- nebola dostatočná pripravenosť zariadenia na skúšku,
- dochádzalo k zmenám dohodnutých termínov.

Strojové zariadenia

V rámci posudzovania dokumentácie strojov sme upozorňovali na nutnosť preukázania bezpečnosti strojných zariadení, ktoré boli projektované do konkrétnych podmienok. Ďalší postup bol závislý od nasledovných faktorov:

- či sú stroje nové, označené značkou CE,
- či sú už používané, resp. boli používané,

- či sú z dovozu alebo sú tuzemského pôvodu,
- či boli posúdené autorizovanou osobou.

Uvedené faktory ovplyvňovali postup Technickej inšpekcie pri voľbe spôsobu posúdenia bezpečnosti. Pretrvával stále trend dovozu už používaných technológií. V tomto prípade žiadateľ vyžadoval účasť na prehliadke zariadení na pôvodnom mieste, určenie podmienok pre jednotlivé zariadenia a podmienok pre sprievodnú dokumentáciu strojov. Uplatňované boli požiadavky NV SR č. 391/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov a príslušných harmonizovaných STN. Prehliadky a skúšky strojných zariadení preukázali vysoký stupeň rešpektovania stanovených podmienok, pretože pripomienky týkajúce sa najmä zabezpečovacích prvkov boli akceptované. V skrátených termínoch sa vybavovali požiadavky na stroje v priemyselných parkoch.

Odborná spôsobilosť právnických a fyzických osôb

Okruh nedostatkov a problémov pri preverovaní odbornej spôsobilosti pre vydanie oprávnení:

- nevykonávala sa pravidelná kalibrácia meracej techniky,
- nebola dostatočná vybavenosť technickými predpismi a technickými normami,
- v malých organizáciách a u podnikateľov boli nedostatočne dokumentované štruktúry, zodpovednosti, postupy a procesy na zaistenie bezpečnosti a kvality výroby a dodávok.

Vyskytli sa aj nedostatky a problémy pri preverovaní odbornej spôsobilosti pre vydanie osvedčenia odborných pracovníkov, pracovníkov na opravy a obslúh vyhradených technických zariadení:

- neúplne vyplnené prihlášky,
- nedostatočná znalosť vyhl. č. 74/1996 Z. z.,
- nedostatočná znalosť slovenských technických noriem.

Za vážny problém považujeme, že sa opäť zistili prípady falošných kuričských preukazov vydaných neznámymi osobami, ktoré sú datované v roku 1996.